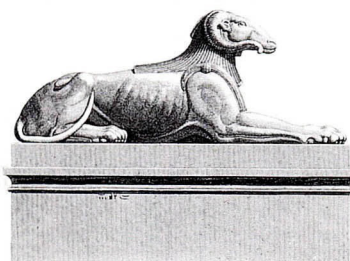

BIDDEN

TIMES

20STE JAARGANG NR 29 2017

UITGAVE DE BIERUMER SCHOOL HEREWEG 12 9906 PE BIERUM TEL 0596 785702

MUSEUM VOOR HEDENDAAGSE KUNST

WWW.BIERUMERSCHOOL.NL

INFO@BIERUMERSCHOOL.NL

PRIJS PER
EXEMPLAAR
€10,00

Bernardo Zanotta

"Thoughts and remarks" zijn aantekeningen die ik begon in 1986 in een "werkboek".
Een selectie.

31/10/09 - IK HOU VAN AFSTAND-

Ik hou van afstand, zeg ik altijd.
Dit geldt ook voor mijn film-werk. Die afstand wordt gemaakt door het virtuele instrument in de vorm van het computerprogramma.
Deze afstandelijkheid-behoefte hebbenboekenschrijvers ook. De afstand (het scherm waarachter zij zich verbergen) wordt veroorzaakt door de taal, in de geschreven vorm.
Bij mij is ook sprake van een taal, een computer-taal.
Nu nog een vergelijking van taal met Fourier-transformatie.
Zoals een geschreven woord in het hoofd van de lezer wordt omgezet in een beeld of een ervaring, zo wordt een frequentie in de Fourier-transformatie omgezet in een beeld. Ik "schrijf" een film.

1/12/09 : - EXPERIMENTEREN / ONTDEKKEN -

Verder dit: 2 sleutelwoorden: 1. experimenteren 2. ontdekken. Het eerste is nodig voor het tweede. Ontdekken is: zichtbaar, waarneembaar maken van iets wat tot dan toe niet gezien kon worden. (Het gaat stukje bij beetje, het verruimt de positie van de mens in het universum.)

7/12/09 : - PERFECTIE / GEBREK -

De mens is gebrekkig, het dier is perfect.
De taal is gebrekkig, het beeld is perfect. Maar dat wil niet zeggen dat het gebrekkige onder het perfecte staat.

6/1/10 : - ANALYSE / COMPOSITIE -

Analyse en compositie. Twee tegenovergestelde bezigheden, beiden interessant.
Analyse: het uit elkaar halen van een complex geheel, om het beter te begrijpen en vooral: te beheersen. Compositie: het samenstellen of -voegen van losse onderdelen om tot een mooi, speciaal, opwindend geheel te komen.

14/1/10 : - WAAR GAAT DIE FILM OVER? -

"Deze film gaat over..."
En dan dubbele punt, verder niets. Wat ik maak is niet in woorden uit te drukken.
Het zijn meer: verschijnselen, zoals bv. in de natuur: wolkenluchten of dingen als het noorderlicht, een onweersbui of dingen die ooit bij het ontstaan van het heelal te zien waren.
Het gaat alleen over kijken. een kijk-ervaring met licht, kleur en tijd.

8/2/10 : - WERKMETHODE -

Werkmethode? Je gaat op de bank zitten, of beter nog: liggen, en denkt aan wat je net daarvoor of gisteren of vorige week gemaakt hebt. Gewoon je aandacht richten. En zo krijg je met wat geluk een goede inval over hoe het verder moet.
Kiezen tussen wat je afstoot of aantrekt is niet moeilijk. Eigenlijk is werken niets doen, alleen maar gewone concentratie

5/3/10 : - DE INVAL -

En hier komt het op aan: wachten op de inval!
Die komt op blijkbaar willekeurige momenten.
De inval, een idee over hoe dit en dat er uit moet zien, en wáármee dat te maken is, is altijd veelvoudig en niet monomaan. Als een klein complex balletje.
Dus altijd hopen op de goede inval, je weet niet wanneer en hoe die komt.
Zoals Cartier-Bresson die zijn ogen voortdurend op scherp had, altijd de camera bij zich had, rondliep, rondreisde totdat hij iets zag.
Foto klaar.

1/9/09 : - WERKMETHODE-2 -

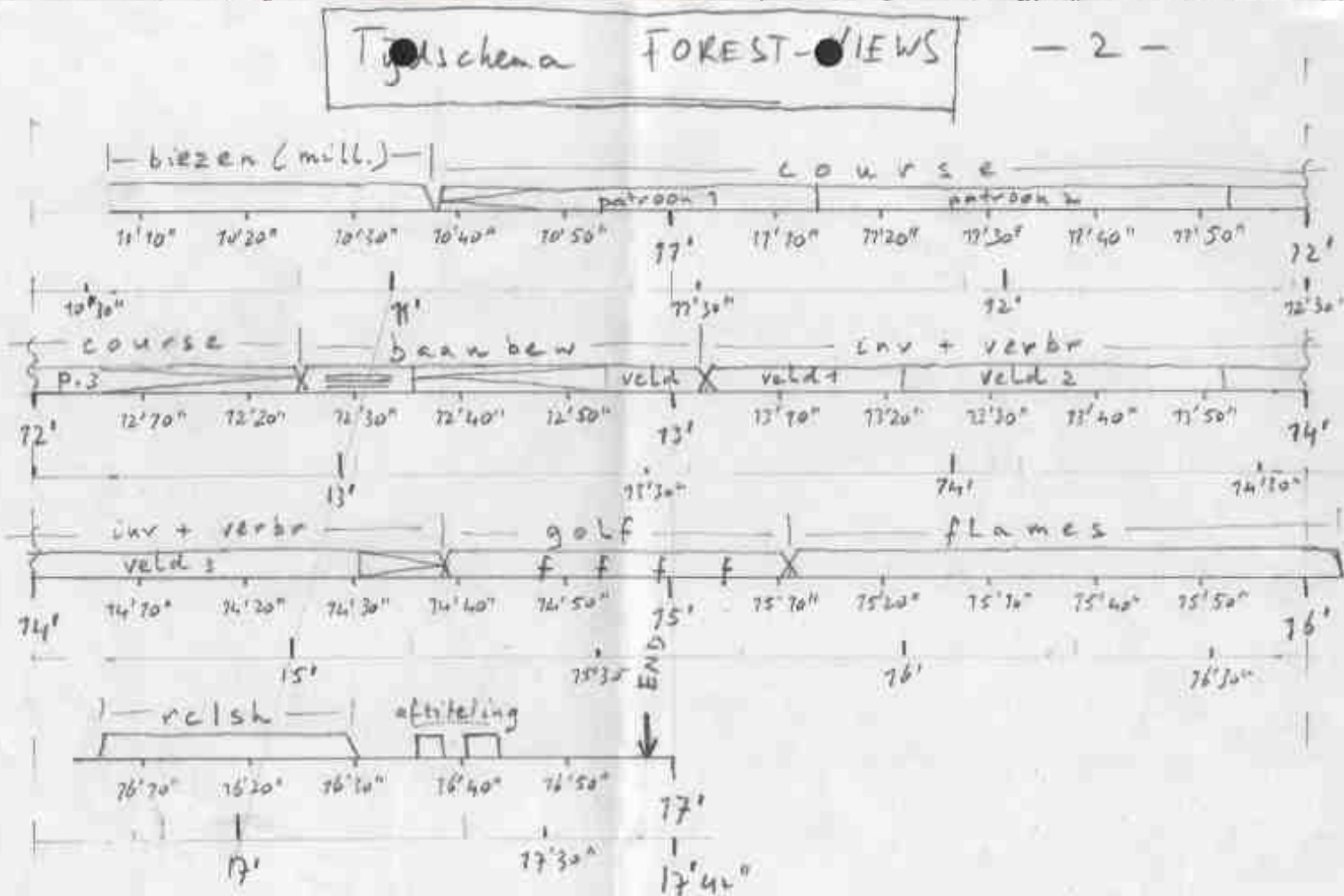
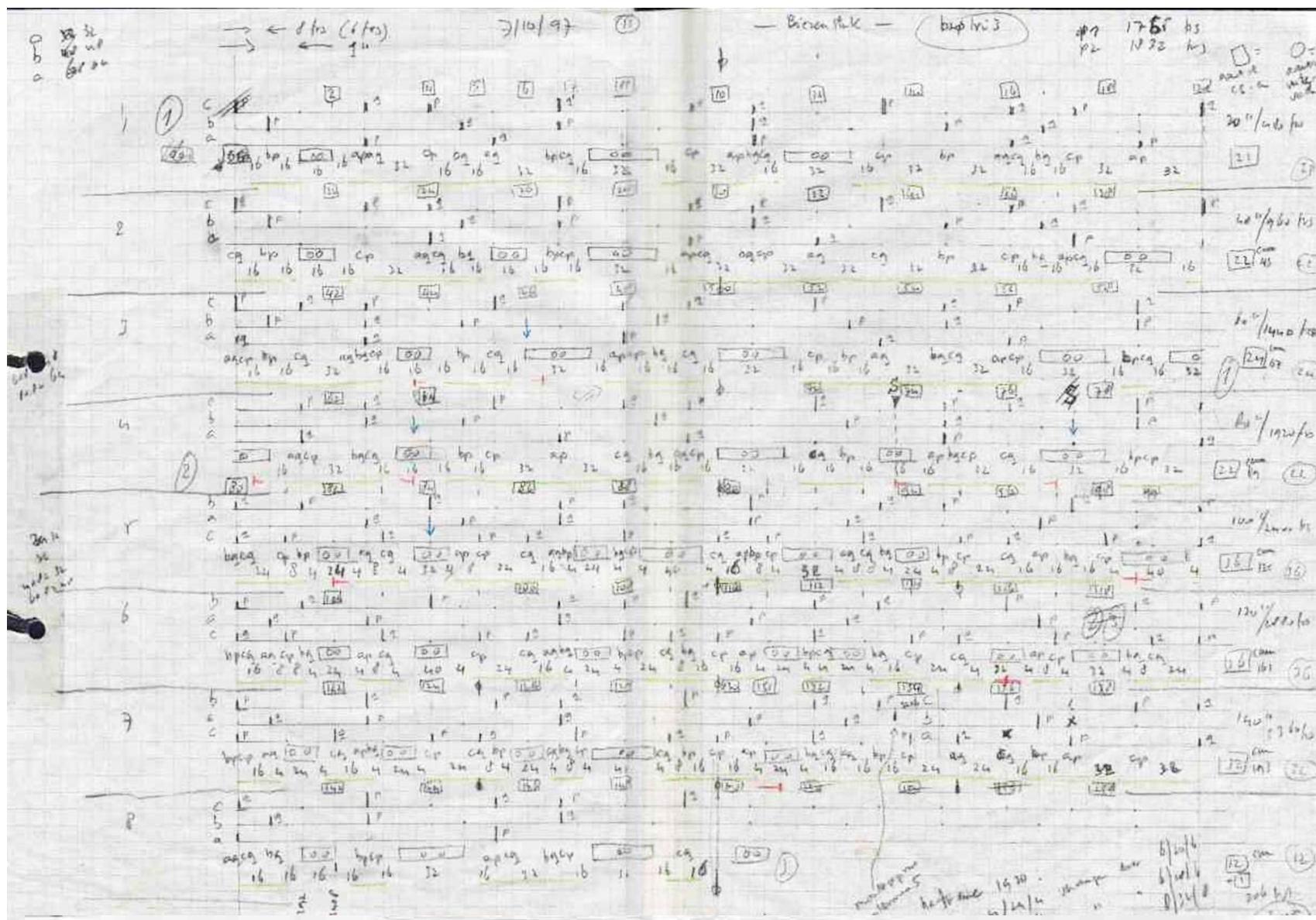
Als je een computer gebruikt om beelden te maken ontmoet je wel eens wantrouwen.
Je ziet mensen denken: "Ja, makkelijk zat, je zoekt wat software, drukt op wat toetsen en klaar is kees"
Daarom deze uitleg over hoe ik het doe.
De programma's die ik gebruik heb ik van A - Z zelf geschreven. Daarbij gebruik ik de programmeertaal C, de meest transparante computertaal, en ook de snelste. C staat van alle computertalen het dichtst bij de machinetaal van de computer. Een computer-processor kan alleen maar werken met de machinetaal, waarin hij een enorme vloed aan getallen te verwerken krijgt. Een deel daarvan wordt doorgezonden aan de grafische kaart die de ontvangen getallen omzet in een schermbeeld.
Tot zover de technische kant.
Het programma wat ik schrijf kun je vergelijken met een machine: een apparaat, zelfgebouwd.
Ik begin dus met het ontwerpen van die machine, met het idee: Hé, die zou interessante beelden kunnen maken. Dat lukt natuurlijk niet altijd, zodat ik opnieuw moet beginnen met een ander ontwerp. Als het wel lukt, bekijk ik de "machine" van allerlei kanten, (laat hem van alles doen) om te ontdekken waar hij goed in is. Zo begint er een idee te ontstaan over wat voor beelden "het programma", "de machine", op kan leveren. Als de resultaten mij bevallen, probeer ik door wijzigingen in het programma de boel te verbeteren, probeer er uit te halen wat erin zit. Het is dus een dialoog tussen mijzelf en het programma en ik moet beslissen over de output: het bewegende beeld, de ruimtelijke compositie, de kleurverhoudingen, de ontwikkeling in de tijd, etc.
Je kunt ook een pen, kwast, beitel, of spuitbus gebruiken om kunst te maken.
Maar wsch. door mijn grote belangstelling voor natuurkunde en techniek en fabrieken die ik van jongs af aan heb gehad is het zo gelopen als het is.

9/9/10 : - ONDERZOEKEN -

Een belangrijk deel van mijn computer-filmwerk is ook onderzoek.
Nl. het uitvinden van hoe je met (al bestaande) technische middelen nieuwe, nog niet bestaande beeldsequenties kan maken.
Bijvoorbeeld: de in software bestaande technieken zoals Fourier-transformatie en Cellular Automaton.

2/10/10 : - WERKMETHODE-3 -

(Uit een stuk in de Volkskrant dd. 1/10/10 met gesprekken tussen Anna Enquist en Co Westerik).
"Ze vinden elkaar in het praten over techniek, het ambacht van hun werk - het schrijven, het tekenen en schilderen. Het wachten soms, tot je de juiste vorm te pakken hebt. Het evenwicht tussen het weten wat je wilt maken en het open blijven staan voor onverhoedse invallen, daar gaat het om."
Enquist: "Vooraf te veel plannen is niet goed, want dan wordt het een invuloefening, maar te weinig plannen is ook niet goed, want dan dreigt de stuurloosheid".

gevonden op de
loopband van de ALDI

groet Klaas

"Thoughts and remarks" zijn aantekeningen die ik begon in 1986 in een "werkboek".
Een selectie.

7/2/3 - DE WANHOOP VAN GIACOMETTI -

Het boek van James Lord over Giacometti, opnieuw, maar nu met veel meer aandacht en aantrekking, herlezen (na 8 jaar?). De wanhoop van G. is veel groter en echter dan ik bij 1e lezing ervaarde. Het moeilijke is dat hij op gegeven moment ziet hoe het kan worden en tegelijk beseft dat de kans dat het hem lukt om dat te realiseren klein is. De ideale voorstelling is absoluut. Dat absolute kan zeer ontmoedigend werken. Je maakt iets goeds, maar het zou 100x beter kunnen en daarom is het goede ineens waardeloos.

30/4/3 - WETENSCHAPPERS EN KUNST -

Leo Vroman schrijft het volgende in het Poezie-tijdschrift Awater (jan. 2002): "Mijn ouders lazen geen verzen, mijn vader citeerde op zijn modernst Vondel want hij was een fysicus en mijn moeder een wiskundige. Ze beschouwden juist de beste dichters met achterdocht geloof ik, omdat dichters en zelfs romanschrijvers net als goochelaars iets wisten te bereiken waar ze geen recht op hoorden te hebben."
Dit stuk van Vroman gaat echter vnl. over zijn ontmoetingen met Greshoff. Aan het eind schrijft hij: "Ach Jan, wordt eens wakker, je hebt nu lang genoeg gestorven."

19/11/01 - MARTIN ARNOLD -

Na de honderden bizondere korte films die ik gezien heb in mijn leven tot nu toe, kwam er hier op Avanto-Helsinki weer wat volkomen nieuws bij: de films van de Oostenrijker Martin Arnold. Zijn werk bestaat uit het bewerken in het tijdsdomein van bestaande film. Hij haalt er een korte scene uit en vertraagt die. Maar hoe! In de tijd worden stappen vooruit en terug gezet op basis van een ritme dat je aandacht volledig meesleept. Na een tijdje besef je dat nu iets ziet wat in de oorspronkelijke filmscene onder de oppervlakte bleef. En ook: dat als je film even gelijk stelt met "het gewone leven", je ook daar waarschijnlijk het grootste deel van het gebeuren meestal niet ziet! De manier waarop M.A. te werk gaat is ook humoristisch. Via zijn films zouden veel mensen een nieuwe kijk kunnen krijgen op de zogenaamde experimentele film.

3/7/03 - WAT DOET MOOI -

Als iets mooi is, gaat het niet om het mooie, maar over een gebeurtenis waarbij je door de belemmeringen, muren, die normaal om je heen zitten heenbreekt en inzicht hebt in iets wat je anders niet kan ervaren. Er is een deur geopend naar een ervaring die meer omvat dan je normaal als mens in het dagelijkse leven kan hebben. Het mooie dient als verleiding. Zonder dat zou je deze blik op het grotere, eindeloze, niet kunnen verdragen.

23/8/03 - GEBAAR -

Een paar jaar geleden was ik een familiefoto aan het inlijsten. Een ouderwetse studiofoto waarvoor we naar de fotograaf waren gegaan met nette kleren en geknipte haren. Wat me opviel toen ik naar mezelf keek (toen 7 of 8 jaar) is wat ik met mijn handen doe: met de duim en wijsvinger van mijn linkerhand hou ik mijn rechterduim vast. Het leek mij iets te betekenen en daarom bootste ik deze houding na met de verwachting dat er misschien in mijn hoofd of lichaam iets zou gebeuren wat verband hield met deze pose. Er gebeurde niets, behalve dat ik me weer een beetje een jongen van 7 jaar oud voelde. Het afgelopen jaar echter zag ik tweemaal in de krant een foto waarop iemand precies hetzelfde doet! Dat het beide beroemdheden zijn ligt voor de hand want die komen eerder in de krant. Hun gebaar is precies hetzelfde. Het gebaar is niet communicatief, het verbeeldt m.i. een innerlijke gevoel. Maar welk gevoel? see pic

30/9/03 - REGEN -

In het park op een grijze dag. Het was windstil en het regende. De druppels vielen, ongestoord door wind, prachtig verticaal naar beneden. De regen duurde niet lang. Kort daarna begon het te waaien. Nu ontstond een secundaire regenbui doordat de wind het water dat op de boombladeren was achtergebleven, eraf liet vallen.
De eerste bui viel buiten de bomen, de tweede juist eronder.

25/9/03 - LEARN -

"For the things we have to learn before we can do them, we learn by doing them" (Aristoteles, Nichomachean Ethics, II:1)

10/10/03 - FUNCTIE VAN KLEUR -

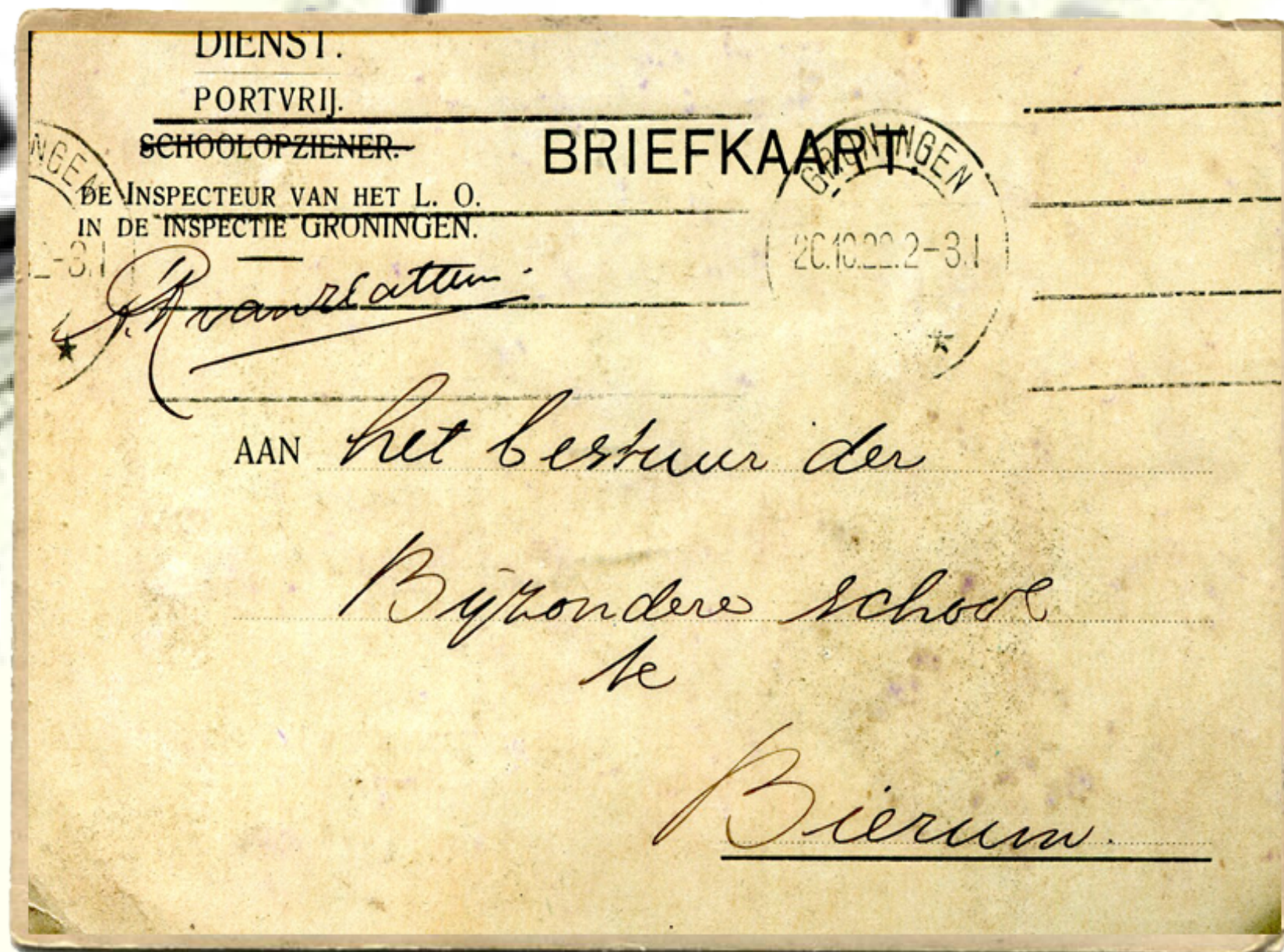
Het wordt steeds duidelijker dat ik kleur allen maar gebruik voor variatie en détaillering van het beeld. Met welke kleuren maakt niet veel uit als ze het beeld maar naar voren brengen. Alleen met paars....., heb ik steeds moeite.

10/10/03 - WIE DOET WAT EIGENLIJK? -

Ik ontdek beelden; mijn programma heeft ze gemaakt. Ik ga er dan wat aan schaven, probeer het eigen-aardige ervan zoveel mogelijk uit te graven. (Zoals een ontdekkingsreiziger vroeger in een oerwoud onbekende planten of dieren vond).

10/10/03 - NEWTON EN DE STRIJD TUSSEN RATIO EN GEVOEL -

Newton heeft de manier waarop mensen (in het Westen in elk geval) hun omgeving ervaren totaal veranderd. (Lees het boek: Isaac Newton, van James Gleick) Tot voor kort dacht ik dat de Franse Verlichting de ratio in onze samenleving had ingevoerd. Maar waarschijnlijk is het eerder Newton. Hij kreeg later in zijn leven veel kritiek, o.a. van dichters die zijn houding te kil vonden.
De strijd tussen rede en gevoel kon beginnen, en is nog steeds gaande. Misschien moet men ook eens een tijdje stoppen met die ratio. Alles wordt tegenwoordig gemeten. (Onderzoeken en tabellen in de krant, CITO-toetsen op school, het wordt geloofd). In plaats daarvan zou het beter zijn stil te staan bij het wonder van veel natuurkundeverschijnselen. En die wonderen in hun hoedanigheid een grotere plaats te geven in ons leven.

"Thoughts and remarks" zijn aantekeningen die ik begon in 1986 in een "werkboek".
Een selectie.

27/11/08 : - WERKWIJZE -

Mijn werk komt tot stand in twee aparte, gescheiden werkgebieden.

1. Analyse, programmeren, berekenen, getallen.
2. Intuïtief, gevoelsmatig, visueel.

Met (1) begin ik en zoek iets waarna ik nieuwsgierig ben. Waar ik van denk: dit heeft de potentie interessante beelden te maken.

(2) begint daarna, als ik geloof met het inmiddels geschreven programma uit de voeten te kunnen. Als dat inderdaad zo blijkt hoef ik niet meer terug naar (1) en begin met het ontwikkelen van de basisbeelden in de film, die ergens midden in de film een plaats krijgen. Dit begint met losse beelden van waaruit ik de potentie van beweging, afwisseling en verandering probeer te ontdekken.

Vanuit dit midden van de tijd ga ik dan naar voren en achteren. Op dat moment moet ik ook schatten wat de lengte van de film zal zijn.

Ook komt in die werkfase vaak een associatie naar voren, een thema: (bijv.: een zwerftocht door een oerwoud, een tocht vanuit het verre heelal naar het binnenste van de aarde, of een verbeelding van het (tijdelijke) leven: geboorte, groei en bloei, aftakeling)

Deze thema's zijn voor mij geen doel, maar middel. Ze helpen mij de koudheid van de abstractie te verdragen an alles levend te houden.

20/12/08 : - ZWERM -

Gisteren fietste ik van de supermarkt naar huis. Het begon net donker te worden. Bij de hoek met de Heemraadsingel bewoog iets groots in de lucht. Het was een grote groep vogels (spreeuwen), een stuk of duizend zeilden daarboven door de lucht. Ik moest denken aan een ritueel, een feest wat ze daar aan het vieren waren. Soms vlogen ze in één grote groep, waarvan de vorm continue veranderde. Dan splitste zich een deel eraf, of er waren enkele vogels die buiten de groep gingen vliegen.

Een wolk van zwarte punten, die dikker, dunner of platter werden afhankelijk van wat de hoek was van de vogels naar je oog. De vlucht was afwisselend vliegend (vleugelgewapper) of zeilend (vleugels stil), zodat die zwarte punten oscilleerden of rustig waren. Dit allemaal in grote stilte, met onder op straat al het verkeer en voetgangers. Niemand keek ernaar.

Zelf was ik maar wat apart gaan staan, om te voorkomen als halve gare gezien te worden. De afloop was onverwacht en plotseling. De hele groep verdween achter een flatgebouw en kwam niet terug.

(Dezelfde avond op het NOS-journaal: Mensen ergens in noord-Nederland die lást hebben van spreeuwen. Ook daar zwermen ze rond, laten poep achter, wat de bewoners heel erg vinden. Ze willen dat de overheid er iets aan doet, en lijken er totaal geen gevoel voor te hebben.)

20/12/08 - 2 : - ABSTRACT/CONCREET -

Wat een gedoe altijd over abstract en concreet. Alles is abstract. Het abstracte is wat je uit het zichtbare haalt als visueel, puur visueel. Dat is alles. Het abstracte is het muzikale in de zichtbare wereld.

18/1/09 : - IDEE (1) (DIMENSIES EN NULPUNT) -

Ik zit op de bank en kijk naar de "Baby-dansjes" die boven op de schoorsteen hangen. Het zijn 9 A4-tjes (z/w -prints)

3 x 3 tegen elkaar. Het zijn Lissajou-figures, gemaakt op mijn oude Amiga in '92. Door de opstijgende warme lucht van de kachel wapperen ze een beetje. Ook een dansje. Dan krijg ik wat ideeën: Ik heb hier alleen de x- en y-dimensie gebruikt. Wat zou ik kunnen doen met de kleurdimensies? Een combinatie van vorm en kleur. Niet grafisch (alleen lijnen) zoals wat ik nu zie.

De dynamiek van de kleur kan ik me voorstellen, bv. een deel van de kleurenkubus (Dat deel dan óók weer gestuurd door een Lissajou-functie.)

(Maar de vorm?! (later.))

De kleur: 3 dimensies (x, y, z) voor de positie in het deel van de kleurenkubus.

Dan nog een dimensie: de grootte van het kubusdeel (ook een kubus).

Nu hebben we al 4 dimensies, maar het beeldvlak is monochroom over zijn hele oppervlakte.

(Misschien is dat genoeg, als er al 4 dimensies zijn). Maar ik moet even kijken of ik toch vorm een rol kan laten spelen. Wat zou kunnen: - een lijnstuk (recht) met als parameters: lengte, positie, hoek. Misschien ook nog: kromming. Dat is met de laatste erbij: nog weer 4 dimensies.

Hoe gaat het dan: Bv. 40 lijnen tegelijk in één beeld. Elk volgend frame wordt de oudste lijn weggelaten, en een nieuwe toegevoegd.

Ik kan dit nu niet verder uitwerken. Maar heb ineens gezien hoe het werkt: als je niet eerst op het nulpunt komt: "er is niks", kun je niet iets nieuws ontdekken. Het "er is niks" is moeilijk te dragen.

28/2/09 : - IDEE (2) (WHEELS) -

"Wheels: ± 25 foto's van verschillende autowielen. Die bestaan uit 3,4,5,6,7,8,9 soorten vwb. de rotatie-symmetrie, het aantal spaken. Telkens 3 á 4 over elkaar heen leggen in de R-, G-, B-laag en de intensiteitslaag van een pic.

(Dit idee van autowielen stamt nog uit mijn Vrije-Akademie-tijd, 1976)

20/4/09 : - FILMMAKEN IS ALS.. -

Filmmaken is net als een tocht met rugzak: je gaat maar langzaam vooruit en het is zwaar.

3/5/09 : - INSTRUMENT VOOR LICHT-COMPOSITIE -

Het oude idee was: een stuk of 10 grote driehoekige spiegels (/__\ of \--/) in een groep op verticale staken buiten in een weiland in de polder zetten, zo, dat de spiegels (verschillende) delen van de lucht zouden weerkaatsen.

Nu: Hetzelfde maar met kleine spiegels op een horizontaal plankje. De spiegels overlappen elkaar, zijn van verschillende grootte , en kunnen op licht verschillende hoeken worden ingesteld (kogelgewrichtjes er onder). Hiermee op een open terrein gaan zitten en een compositie maken van de verschillende luchtweerspiegelingen.

31/5/09 : - ABSTRACT VERSUS CONCRETE -

A few days ago I read an article about Edgard Varèse. He was a phycisist from origin, born in Paris, but became worldwide known as a composer of modern music in the first half of the previous century.

Regarding the time he made his compositions he belonged to the category "very modern". He used electronics and tape-recorded sounds as a source for his music and called this: "organised sound". Criticsists, writers about music, named his work "musique concrète" because of use of existing sounds. In this view the usual music was seen as abstract, and his music as concrete.

with abstract film we are in a just opposite position: usual film consists of images from the real world, abstract film uses images from an imaginary world.

But is this an opposition?

There is more resemblance than opposition: in both cases the drive behind the work is: to explore unknown areas, to discover new possibilities, to expand the area of the discipline.

6/7/09 : - IDEE (3) (REFLECTIE-BOL) -

Het oude idee, toen ik met foto's maken begon: (1973 of -75): een soort refelctie-bol maken die de totale omgeving weergeeft.

Nu het volgende idee: een grote geometrische constructie, eem multi-vlak, die dicht bij de vorm van een bol komt, en daar van binnen uit met evenveel beamers als er vlakken zijn, de opname's die op één en dezelfde plek in alle richtingen gemaakt zijn, synchroon projecteren.

De toeschouwers kunnen er omheen lopen.

9/10/09 : - HET ONTSTAAN VAN SPACE-MODULATION -

Mijn film Space-Modulation (1994) is ongeveer als volgt ontstaan: Ik woonde in het dorp Haastrecht. 1976 Of zo had een strenge winter. In het vlakke, dikke, doorzichtige ijs op de poldersloten zag ik witte cirkels, op verschillende diepte in de ijslaag. (Dit zijn door het ijs ingesloten gasbellen).

Begin jaren negentig moest ik daar aan terugdenken. Ergens in mijn werkkamer lagen wat glazen platen, waar ik hier en daar witte cirkelvormige stickers (die ook ergens lagen) op plakte, en vervolgens maakte ik er een stapeltje van, zodat er iets ontstond wat leek op wat ik destijds in het ijs had gezien. Een mooi, driedimensionaal gezicht.

Daarna heb ik dat uitgewerkt. Met gebruik van zwart naaigaren en witte kraaltjes. Een totaal van 14x14 = 196 kraaltjes worden daarin volgens een bepaald patroon verdeeld over 8 lagen van verticaal gespannen garens, zodat een 3-dimensionaal beeld ontstaat. De titel van de 4 objecten die ik op deze manier maakte is: "ideal chaotic square flower" (1-4). Weer later (ik werkte toen al een paar jaar met een Amiga-computer) kreeg ik het idee zo'n 3-D beeld in de computer om te zetten in bewegend beeld, waarbij de 8 lagen frame-voor-frame naar voren komen. Dat werd Space-Modulation.

HIDDEN TIMES

20STE JAARGANG NR 29 2017

production Manja Kindt Jan P van den Bos
 editor Emma Urinia Fanny Urinia cr
 art direction Laura Banfi
 design Rirette Maitrejean cr
 proctor Recent Peuterdrift

published by Chimney Press Publications
 syndicate of the Hôpital Général
 Bierumer School
 Hereweg 12 9906 PE Bierum NL
 c De Verborgen Tijd
 printed in Groningen by
 CNA Printing Services Groningen
 ISSN: 2542-4173

nr

signature